

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2006-2007

14 FÉVRIER 2007

Proposition de loi modifiant la loi du ... fixant le statut des militaires du cadre actif des Forces armées

(Déposée par Mme Sabine de Bethune, M. Wouter Beke et Mme Elke Tindemans)

DÉVELOPPEMENTS

À la suite de la ratification par la Belgique du Protocole facultatif à la Convention relative aux droits de l'enfant, concernant l'implication d'enfants dans les conflits armés, notre législation nationale a consacré le principe selon lequel des mineurs ne peuvent être engagés dans aucune forme d'opération militaire. Pourtant, au regard du droit humanitaire international, ils demeurent des militaires, ce qui signifie qu'en cas de guerre ou d'attaque sur le territoire belge, ils ne seront pas protégés comme des citoyens, et représenteront même des cibles légitimes.

Le 20 avril 2006, le Sénat a approuvé la résolution de Mme Sabine de Bethune, sénatrice CD&V, concernant les enfants dans les conflits armés (doc. Sénat, 3-1370/1-6), qui plaide pour une adaptation de la législation nationale. Notre pays compte en effet encore quelque septante jeunes âgés entre 16 et 18 ans et titulaires d'un statut militaire parce qu'ils étudient dans une école militaire en qualité de candidats sous-officiers de carrière.

Aussi la commission du Sénat recommande-t-elle au ministre Flahaut d'adapter sa politique conformément au principe du «*straight 18*». Le gouvernement aurait pu profiter de l'élaboration de la loi fixant le statut des militaires du cadre actif des Forces armées pour accorder un statut civil aux jeunes concernés, comme le Portugal l'a fait précédemment. Une autre possibilité est de fixer à 18 ans l'âge minimum d'admission aux écoles militaires comme c'est le cas en Allemagne, au Danemark, en Finlande et en Suisse.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2006-2007

14 FEBRUARI 2007

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van ... tot vaststelling van het statuut van de militairen van het actief kader van de Krijgsmacht

(Ingediend door mevrouw Sabine de Bethune, de heer Wouter Beke en mevrouw Elke Tindemans)

TOELICHTING

Omdat België het Facultatief Protocol bij het Kinderrechtenverdrag inzake de betrokkenheid van kinderen in gewapende conflicten geratificeerd heeft, werd in onze nationale wetgeving ingeschreven dat minderjarigen niet kunnen ingezet worden in welke vorm van gewapende operatie dan ook. Niettemin blijven het volgens het internationaal humanitair recht militairen. Dit betekent dat zij in geval van oorlog of een aanval op het Belgische grondgebied niet als burgers beschermd worden, maar zelfs legitieme aanvalsoelwitten zijn.

De Senaat keurde op 20 april 2006 de resolutie goed van CD&V-senatrice Sabine de Bethune over kinderen in gewapende conflicten (stuk 3-1370/1-6), waarin een aanpassing van de nationale wetgeving wordt gevraagd. Immers, ons land telt nog altijd een zeventig jongeren tussen 16 en 18 jaar met een militair statuut, omdat ze als kandidaat-beroepsonderofficieren studeren aan een militaire school.

Daarom adviseert de Senaatscommissie minister Flahaut zijn beleid aan te passen conform het «*straight 18-principe*». De regering had de wet tot vaststelling van het statuut van de militairen van het actief kader van de Krijgsmacht kunnen aangrijpen om die jongeren een burgerstatuut te geven, zoals ook eerder Portugal deed. Een andere mogelijkheid bestaat erin om de minimumleeftijd voor toelating tot de militaire scholen te bepalen op 18 jaar, zoals in Duitsland, Denemarken, Finland en Zwitserland.

Ces deux options sont conformes au principe du « *straight 18* » et permettraient à la Belgique d'occuper une position plus confortable à la table des négociations avec les pays qui sont systématiquement confrontés à la problématique des enfants soldats. Notre pays pourrait également jouer un rôle pionnier au niveau européen.

Les recommandations du Sénat trouvent un large écho au sein de la société, comme il ressort des audiences qui ont eu lieu précédemment au Sénat et du travail opiniâtre de la « Coalition belge contre l'utilisation d'enfants soldats ».

La Belgique n'est pas le seul pays européen en défaut dans ce domaine. Les forces armées britanniques comptent quelque 6 000 mineurs dans leurs rangs. Récemment encore, ceux-ci étaient aussi envoyés dans des zones de guerre telles que l'Irak et la Bosnie. Les Pays-Bas fixent également l'âge minimum de l'engagement volontaire à 16 ans et n'ont même pas ratifié le protocole facultatif. La Hongrie, Chypre, l'Estonie, la Slovaquie et la Lettonie sont également dans ce cas. À l'évidence, nous sommes encore loin d'une politique européenne cohérente.

C'est pourquoi la présente proposition de loi vise à répondre à ces inquiétudes en modifiant la loi fixant le statut des militaires du cadre actif des Forces armées de manière à ne pas octroyer de statut militaire aux candidats mineurs âgés de moins de 18 ans, de sorte que, conformément au droit international humanitaire, ils ne puissent pas être considérés comme des cibles militaires légitimes.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Le présent article complète le 4° de l'article 5, § 1er, relatif aux militaires admis à l'école des sous-officiers en vue de l'obtention d'un diplôme de l'enseignement secondaire. L'ajout prévoit que les personnes inscrites dans l'école des sous-officiers et qui n'ont pas encore atteint l'âge de 18 ans, conservent le statut civil. De cette manière, notre pays se conforme au principe du « *straight 18* ».

Article 3

Cet article vise à supprimer l'alinéa 3 de l'article 7, à la suite de la modification de l'article 5.

Article 4

Cet article vise à compléter l'article 9, 6°, relatif aux conditions d'âge, en précisant que les personnes âgées

Beide opties zijn conform het « *straight 18-principe* », waardoor België in een meer comfortabele positie zou zetelen in onderhandelingen met landen die wel systematisch met de problematiek van kindsoldaten worden geconfronteerd. Tevens zou België op Europees niveau een voortrekkersrol kunnen spelen.

De Senaat vindt voor zijn aanbevelingen ook een ruim draagvlak binnen de samenleving. Dit bleek duidelijk uit de hoorzittingen die eerder in de Senaat plaatsvonden, evenals uit het krachtige werk van de Belgische coalitie tegen het gebruik van kindsoldaten.

België is niet het enige Europese land dat op dit vlak tekortschiet. Groot-Brittannië telt ongeveer 6 000 minderjarigen bij de strijdkrachten. Tot voor kort werden deze kinderen ook naar oorlogsgebieden gestuurd, zoals Irak en Bosnië. Ook Nederland stelt de minimumleeftijd voor vrijwillige rekrutering op 16 jaar en heeft zelfs het facultatief protocol niet geratificeerd, net zo min als Hongarije, Cyprus, Estland, Slowakije en Letland. Een coherent Europees beleid is dus nog veraf.

Daarom wil dit wetsvoorstel tegemoetkomen aan deze bezorgdheden en wijzigt het de wet tot vaststelling van het statuut van de militairen van het actief kader van de Krijgsmacht, waardoor minderjarige kandidaten geen militair statuut krijgen tot de leeftijd van 18 jaar en waardoor ze volgens het internationaal humanitair recht ook geen legitiem militair doelwit kunnen vormen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Dit artikel vult het 4° aan van artikel 5, § 1, met betrekking tot de militairen die aanvaard worden in de school van onderofficieren met het oog op het behalen van een diploma van secundair onderwijs. De toevoeging voorziet erin dat degenen die in de School voor onderofficieren zijn ingeschreven en die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, het burgerstatuut behouden. Zo past ons land zich aan « *het straight 18-principe* » aan.

Artikel 3

Schrapping van het derde lid van artikel 7, als gevolg van de wijziging van artikel 5.

Artikel 4

Aanvulling van artikel 9, 6°, met betrekking tot de vereiste leeftijdsversie, door te preciseren dat de min

de moins de 18 ans qui suivent une formation à l'école des sous-officiers conservent le statut civil tant qu'elles n'ont pas atteint l'âge de 18 ans.

Article 5

Cet article vise à supprimer l'article 21, alinéa 2, à la suite de la modification de l'article 5.

Article 6

Cet article propose de supprimer l'article 192, alinéa 1er. Du fait des adaptations proposées, il n'y aura plus de militaires de moins de 18 ans, le statut civil leur ayant été octroyé. Par conséquent, la disposition en question de l'article 192 n'est plus pertinente.

* * *

18-jarigen die een vorming genieten aan de School van onderofficieren het burgerstatuut behouden, zolang zij de leeftijd van 18 jaar niet bereikt hebben.

Artikel 5

Opheffing van artikel 21, tweede lid, tengevolge van de wijziging van artikel 5.

Artikel 6

Schrapping van artikel 192, eerste lid, van voornoemde wet. Door de voorgestelde aanpassingen zijn er geen militairen meer beneden de 18 jaar, aangezien zij het burgerstatuut hebben gekregen. Als gevolg hiervan is deze passage in artikel 192 irrelevant.

Sabine de BETHUNE.
Wouter BEKE.
Elke TINDEMANS.

* * *

PROPOSITION DE LOI**WETSVOORSTEL****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 5, § 1er, 4°, de la loi du ... fixant le statut des militaires du cadre actif des Forces armées, est complété *in fine* par le membre de phrase suivant :

«Ceux qui n'ont pas encore atteint l'âge de 18 ans conserveront toutefois le statut civil jusqu'à l'âge de 18 ans accomplis.»

Art. 3

L'article 7, alinéa 3, de la même loi est abrogé.

Art. 4

L'article 9, 6°, de la même loi est complété *in fine* par le membre de phrase suivant :

«Ceux qui n'ont pas encore atteint l'âge de 18 ans conserveront toutefois le statut civil jusqu'à l'âge de 18 ans accomplis.»

Art. 5

L'article 21, alinéa 2, de la même loi, est abrogé.

Art. 6

L'article 192, alinéa 2, de la même loi, est abrogé.

2 février 2007.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 5, § 1, 4°, van de wet van ... tot vaststelling van het statuut van de militairen van het actief kader van de Krijgsmacht, wordt *in fine* aangevuld met het volgende zinsdeel :

«; evenwel zullen zij die de leeftijd van 18 jaar nog niet bereikt hebben, tot de leeftijd van 18 jaar het burgerstatuut behouden.».

Art. 3

Artikel 7, derde lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 4

Artikel 9, 6°, wordt *in fine* aangevuld met het volgende zinsdeel :

«; evenwel zullen zij die de leeftijd van 18 jaar nog niet bereikt hebben, tot de leeftijd van 18 jaar het burgerstatuut behouden.».

Art. 5

Artikel 21, tweede lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

Art. 6

Artikel 192, eerste lid, van dezelfde wet wordt opgeheven.

2 februari 2007.

Sabine de BETHUNE.
Wouter BEKE.
Elke TINDEMANS.